

GRAMÀTICA ORAL CONTRASTIVA

OBSERVA

ÚS DELS PRONOMS PERSONALS ÀTONS O FEBLES

¿COM ÉS EN VALENCIÀ?

Els pronoms personals àtons són formes monosíl·labes que formen una unitat fònica amb el verb. Poden ser personals (Torneu-me la bicicleta) o bé substituir un element ja aparegut prèviament en el discurs (Trau la verdura i posa-la en la nevera).

DIFERÈNCIES PRINCIPALS

- La diferència fonamental entre el sistema valencià i l'espanyol rau en el fet que el sistema pronominal valencià manté els pronoms denominats adverbials: el partitiu EN el locatiu HI: Ell parla sempre d'ella, jo no en parle mai.
- En valencià, el pronom de CI LI no pateix cap modificació en combinació: Joan li'l comprà.

USO DE LOS PRONOMBRES PERSONALES ÁTONOS

¿CÓMO ES EN CASTELLANO?

Los pronombres personales átonos son formas monosílabas que forman una unidad fónica con el verbo. Pueden ser personales (Devolvedme la bicicleta) o bien sustituir un elemento ya aparecido previamente en el discurso (Saca la verdura y ponla en la nevera).

DIFERENCIAS PRINCIPALES

- La diferencia fundamental entre el sistema valenciano y el español radica en que el sistema pronominal del primero mantiene los pronombres denominados adverbiales: el partitivo EN y el locativo HI: Él habla siempre de ella, yo no hablo nunca.
- En español, el pronombre de CI LE adquiere la forma de SE, conocido como "SE espurio", en combinación: Juan se lo compró.

A continuació, us presentem una taula amb le formes dels pronoms personals àtons perquè us servisca de repàs:

FUNCIÓ	FORMA	COM EL DETECTEM?	EXEMPLES
CD	EL, LA, ELS, LES, L', -LO, -LA, -LOS, -LES, 'LS, 'L	Introduït per article definit, demostratiu, possessiu o amb noms propis	Ha portat les verdures - Les ha portades Va llegir aquest llibre - El va llegir
	EN, N', -NE, 'N	Introduït per article indefinit, quantitatiu, numeral... o bé res	Ha portat verdures - N'ha portat Va llegir dos llibres - En va llegir dos
	HO, -HO	En oracions subordinades i amb això, açò, allò	Diu que no sap res - Ho diu Vol això - Ho vol
CI	LI, ELS, -LI, -LOS, 'LS	Preguntem a qui? o per a qui?	No va dir la veritat a Marta- No li va dir la veritat No va dir la veritat als pares - No els va dir la veritat
ATRIBUT	EL, LA, ELS, LES, L', -LO, -LA, -LOS, -LES, 'LS, 'L	Introduït per article definit, demostratiu, possessiu o amb noms propis	Són les dotze? Sí, les són Ella era la teua amiga- Ella l'era
	HO, -HO	Sense cap element davant	Joan és metege- Joan ho és
CC CRV C.PRED	HI, -HI	Adverbis, sintagmes nominals i complements preposicionals	Va arribar a l'oficina- Hi va arribar Pensava en el futur - Hi pensava
	EN, N', -NE, 'N	Introduït per la preposició DE (llevat del CC de manera que sempre va amb el pronom HI)	Parlava de les seues amigues- En parlava

PRINCIPALS ERRADES AMB ELS PRONOMS EN LLENGUA ORAL

1. Els pronoms personals, quan no es troben en combinació, són EM, ET, ES. És molt habitual que, per influència del castellà, els pronunciem com a ME, TE i SE.

2. No podem confondre el pronom HO amb el pronom EL i -LO. Si un CD està determinat, hem de fer la substitució pel segon grup: L'examen, EL fareu demà. / L'examen, agafeu-LO de la meua taula.

3. Cal evitar les interferències amb el castellà en l'ús dels pronoms de CI, així com les formes incorrectes, com ara *LIS. Als alumnes, ELS haurem d'explicar la proposta. / Als alumnes, *LES *LIS haurem d'explicar la proposta.

4. Marca les oracions incorrectes i fes les correccions que calga:

- a. Han vingut a casa els teus amics? No saps com m'alegre!
- b. Ens hem acostumat al món digital, però la gent gran no s'acostuma.
- c. Segurament us conec, malgrat que ara mateix no hi caic.
- d. Jo em recorde sempre del que cal fer; tanmateix, els polítics sembla que no se'n recorden.
- e. No pot haver més irresponsabilitat sobre aquest tema!
- f. Tothom s'implica en la protecció de l'entorn. Ara bé, cal que les empreses s'impliquen més.
- g. No ens hem de burlar de les seues argumentacions, encara que tu t'has burlat molt.

5. Reescriu el text substituint les paraules subratllades pel pronom corresponent en cada cas:

En aquest món complex, sovint ens trobem davant de decisions crucials en les quals hem de fiar-nos de la nostra intuïció. És important estar d'acord amb els nostres valors i principis per a no perdre'ns en la confusió. Malgrat això, hi ha moments en què la raó ens porta a oposar-nos a determinades idees o propostes. No obstant això, en altres instants, ens adonem de la necessitat de flexibilitat, ja que la vida constantment ens presenta nous reptes. Així, en aquest viatge, la capacitat de fiar-se de les pròpies conviccions, estar d'acord amb els altres quan calga, oposar-se amb determinació i adonar-se de les subtileeses del camí, defineix la complexitat de la nostra existència.

6. Respon a les preguntes que et fan substituint els sintagmes subratllats per pronoms:

¿T'has preocupat de prendre precaucions abans del treball?

¿Ja has parlat de les solucions del conflicte?

¿Confies en algú quan es tracta d'assumptes importants?

¿Estàs disposat a exposar-te a nous reptes per a aconseguir els teus objectius?

7. Encercla l'opció correcta per a cada cas:

1. Cal lliurar els documents a tots els participants.
 - a) Cal lliurar-los-els
 - b) Cal lliurar-lis-els
 - c) Cal lliurar-les-los
2. Has explicat què penses sobre aquesta qüestió?
 - a) L'has explicat?
 - b) El has explicat?
 - c) Ho has explicat?
3. No hem preguntat això als ciutadans.
 - a) No lis ho hem preguntat.
 - b) No s'ho hem preguntat.
 - c) No els ho hem preguntat.
4. Aquesta responsabilitat pertany a tu.
 - a) Aquesta responsabilitat et pertany.
 - b) Aquesta responsabilitat te la pertany.
 - c) Aquesta responsabilitat te pertany.
5. Hem de comentar algun problema.
 - a) Hem de comentar-ho.
 - b) Hem de comentar-lo.
 - c) Hem de comentar-ne algun.
6. Cal donar els consells als polítics.
 - a) Cal donar-les-los
 - b) Cal donar-los-en
 - c) Cal donar-los-els.

8. Corregeix les incorreccions que hi puga haver en els diàlegs:

9. Completa els buits amb el pronom correcte:

1. Aquesta mesura afecta de manera directa la ciutadania, però no ____ hauria d'afectar.
2. A tots els beneficis de reduir les emissions, no hem de renunciar _____.
3. En una comunitat, és difícil que cada individu _____ íntegre.
4. Als meus alumnes, _____ he mostrat com es realitzen les eleccions.
5. Ens agrada explicar els nous canvis, encara que no _____ parlen en els diaris.
6. La mesura contribueix a millorar l'eficiència de la llei, però no sempre _____ contribueix de manera significativa.

SOLUCIONARI

6. Llegeix les cartes següents i completa els buits amb frases fetes:

Benvolgut amic,
Solucions des de la distància! A contraccor accepta que la vida ens ha portat per camins sorprenents, però les noves tecnologies ens acosten de formes sorprenents. És fascinant filar prim a l'hora d'explorar aquest món digital que ens ofereix les nostres experiències. No obstant això, n'adoneu que aquestes connexions virtuals no poden reemplaçar la calidesa de les nostres converses en persona. Alguns encara no admeten raons, però, hem d'adaptar-nos a aquests temps i trobar costat en la tecnologia que ens permet compartir moments, encara que no puguem gaudir cara a cara.
Amb afecte,
Lluís

Estimat Lluís,
Quina alegria rebre les teues línies! No done l'abast amb l'emoció en llegir la teua carta. La tecnologia, malgrat les nostres reticències, posa en relleu el seu paper, ja que acurta la nostra distància. Cada paraula teua cau pel seu propi pes i em recorda la importància d'adaptar-nos a aquests temps. Encara que anhele les trobades en persona, trobe consol en la connexió virtual que ens brinda. Espere que prompte pugem deixar de costat les nostres reserves i gaudir d'aixos moments cara a cara que tant valorem.
Amb afecte,
Vicent

7. Uneix les frases fetes amb el significat més adient:

1. ESTAR A L'AGUAIT
2. A BACS
3. ENDEVINAR LA TECLA
4. FER ELS ULLS GROSSOS
5. PAM AMUNT, PAM AVALL
6. A BASTAMENT

- TOLERAR, DEIXAR PASSAR
- EN QUANTITAT SUFICIENT
- D'UNA MANERA APROXIMADA
- ESTAR ATENT A ALGUNA COSA
- ENCERTAR LA SOLUCIÓ D'UNA DIFICULTAT
- DE MALA MANERA

8. Inventa una oració per a cada frase feta:

RESPOSTA OBERTA

1. POSAR EN RELLEU: Vull posar en relleu la destacada contribució del nostre equip en la implementació reeixida del projecte.
2. FER UN PAS DE GEGANT: En endinsar-me en l'estudi de la intel·ligència artificial, he aconseguit fer un pas de gegant en la meua comprensió de les tecnologies emergents.
3. FILAR PRIM: Malgrat les dificultats, vaig filar prim per aconseguir el meu objectiu professional, mantenint sempre una determinació inquebrantable.
4. CAURE PEL SEU PROPI PES: La falta de preparació va fer que el projecte caigués pel seu propi pes, passant de manifest les deficiències en la planificació.
5. A CONTRACCOR: Vaig acceptar la nova responsabilitat laboral a contraccor, sabent que implicaria més treball.
6. A BELL ULL: A bell ull, el paisatge muntanyenc semblava ser, però en endinsar-s'hi, revelava una bellesa que només s'aprecia detalladament.
7. A BASTAMENT: L'agricultor va treballar a bastament durant tota la temporada de collita per a assegurar-se que cada cultiu rebere l'atenció necessària.

GRAMÀTICA ORAL CONTRASTIVA

1. Reescriu els enunciats substituint els complements subratllats per en o hi:

1. Cal insistir-hi.
2. No hi estem d'acord.
3. Tot i que ens agradaria, no podem parlar-ne.
4. És el moment de penedir-nos-en.
5. Cal que la societat s'hi adapte.
6. Ens n'hem adonat ja.
7. Els polítics no hi pensen.
8. Els professors se'nobliden habitualment.
9. Els joves s'hi han aficionat.
10. Cal que la gent gran hi influísca de manera significativa.

2. Tria l'opció correcta en cada cas:

- a. Després d'explicar-li el procediment, li vaig dir que _____ mostrara al seu company.
s'ho se'l li'l
- b. Als meus col·legues, _____ vaig entregar una còpia de l'informe.
lis els les
- c. Encara que no ens agradava el projecte al principi, ara hem començat a gaudir _____.
-ne -ho -lo
- d. Maria els va entregar les claus perquè _____ retornaren després del seu viatge.
se les li les els les

3. Subratlla l'opció correcta entre -ho i -lo en cada cas:

Actualment, el món digital digital impregna cada aspecte de les nostres vides. Des de la primera llum del dia, podem trobar (-ho/-la) en els dispositius que aconsegueixen transformar (-ho/-lo) tot. De fet, el telèfon intel·ligent, podem portar (-ho/-la) a la butxaca i consultar (-ho/-la) a cada moment. En conseqüència, hi ha gent que critica que la societat haja canviat tant, però no podem veure (-ho/-lo) com un inconscient. La realitat és que aquesta tecnologia ha arribat per a quedar-se i redefinir el que coneixem. No podem negar (-ho/-lo).

4. Marca les oracions incorrectes i fes les correccions que calga:

- a. Han vingut a casa els teus amics? No saps com me n'alegre!
- b. Ens hem acostumat al món digital, però la gent gran no s'hi acostuma.
- c. Segurament us coneix, malgrat que ara mateix no hi caix.
- d. Jo em recorde sempre del que cal fer; tanmateix, els polítics sembla que no se'n recorden.
- e. No pot haver-hi més irresponsabilitat sobre aquest tema!
- f. Tothom s'implica en la protecció de l'entorn. Ara bé, cal que les empreses s'hi impliquen més.
- g. No ens hem de burlar de les seues argumentacions, encara que tu te n'has burlat molt.

5. Reescriu el text substituint les paraules subratllades pel pronom corresponent en cada cas:

En aquest món complex, sovint ens trobem davant de decisions crucials en les quals hem de fiar-nos-en. És important estar-hi d'acord per a no perdre-ns-hi. Malgrat això, hi ha moments en què la raó ens porta a oposar-nos-hi. No obstant això, en altres instants, ens adonem, ja que la vida constantment ens presenta nous reptes. Així, en aquest viatge, la capacitat de fiar-se'n, estar-hi d'acord, oposar-se amb determinació i adonar-se'n, la defineix.

6. Respon a les preguntes que et fan substituint els sintagmes subratllats per pronoms:

¿T'has preocupat de prendre precaucions abans del treball?
Sí, me n'he preocupat abans del treball.

¿Confies en algú quan es tracta d'assumples importants?
Sí, hi confie quan es tracta d'assumples importants.

¿Ja has parlat de les solucions del conflicte?
Sí, ja n'he parlat.

¿Estàs disposat a exposar-te a nous reptes per a aconseguir als teus objectius?
Sí, hi estic disposat per a aconseguir-los.

7. Encercla l'opció correcta per a cada cas:

1. Cal lliurar els documents a tots els participants.
 - a) Cal lliurar-los-els
 - b) Cal lliurar-lis-els
 - c) Cal lliurar-les-los
2. Has explicat què penses sobre aquesta qüestió?
 - a) L'has explicat?
 - b) El has explicat?
 - c) Ho has explicat?
3. No hem preguntat això als ciutadans.
 - a) No ho hem preguntat.
 - b) No s'ho hem preguntat.
 - c) No els ho hem preguntat.
4. Aquesta responsabilitat pertany a tu.
 - a) Aquesta responsabilitat et pertany.
 - b) Aquesta responsabilitat te la pertany.
 - c) Aquesta responsabilitat te pertany.
5. Hem de comentar algun problema.
 - a) Hem de comentar-ho.
 - b) Hem de comentar-lo.
 - c) Hem de comentar-ne algun.
6. Cal donar els consells als polítics.
 - a) Cal donar-les-los
 - b) Cal donar-los-en
 - c) Cal donar-los-els.

8. Corregeix les incorreccions que hi pugua haver en els diàlegs:

He sentit parlar de la nova política d'empresa. Te'n sentit parlar? Sembla que pot afectar els nostres beneficis.

Parker els afectarà una part a curt termini, però crec que, a llarg termini, ens podrem beneficiar de les noves oportunitats que aporta.

Tu n'has sentit parlar?
M'han dit que has començat a treballar en el nostre departament. Com et pots adaptar? Te pug ajudar en alguna cosa?

Gràcies. Valore la teua preocupació. No acabe d'adaptar-me. Si puc comptar amb la teua ajuda en la transició, seria de gran ajuda.

No acabe d'adaptar-m'hi.

9. Completa els buits amb el pronom correcte:

1. Aquesta mesura afecta de manera directa la ciutadania, però no l'hauria d'afectar.
2. A tots els beneficis de reduir les emissions, no hem de renunciar-hi.
3. En una comunitat, és difícil que cada individu s'hi integre.
4. Als meus alumnes, els he mostrat com es realitzen les eleccions.
5. Ens agrada explicar el nous canvis, encara que no ens parlen en els diaris.
6. La mesura contribueix a millorar l'eficiència de la llei, però no sempre hi contribueix de manera significativa.

FONÈTICA

1. Marca la paraula de cada grup que continga un so diferent de la resta:

1. xarxa ganxo peix lleig
2. despatx xec raig xilòfon
3. reixa punxa fluix rebaixar
4. exemple eixir aixeta eix

2. Escolta i escriu les paraules pronunciades malament:

- ▶ germà platja caixa projecció
- ▶ distingir vaig gent lleixiu
- ▶ jove assaig maduixa burgés
- ▶ exemple objecció rebuig jará

3. Escolta i completa la grafia de cada mot:

despatx	taxa	gerani	baixar
raig	enlletgir	cartutxera	desitjar
dibuix	joia	subjecte	xop
judge	greix	marejar	zocar

